

Scriitorul Marin Ioniță – veșnicie în dumbrava din Trivale

În această frumusețe a lumii văzute, în luna lui Cuptor, al anului 1929, la Jugureni Dâmboviței avea să se întrupeze, în cânt de ciocârlii și amiros de iasomie, pruncul Marin din vatra familiei Ioniță, spre bucuria cea mare a părinților care se minunau de nașterea unui nou om venit pe lume.

Ca fiecare dintre noi, cu trăistuța plină de cărți și caiete, străbătea cărările spre școala din Jugureni și apoi la liceul din Găești, dând în orele libere pe la Cenaclul „I.C. Visarion”. Cu orice preț, elevul Marin Ioniță nu aștepta ca părinții să-i dea banii pentru cele de trebuință. La Găești, găsește înțelegere și este numit bibliotecar la Școala Agricolă. Oricum și oricând, să fie mereu în lucrare activă și să nu fie povara nimănui.

Îndrăgind tainele învățatului, curajosul Ioniță descinde în Capitala României, frecventând Școala de Literatură „Mihai Eminescu”. Era în anul 1954, în plină orânduire comunistă. Acolo avea să fie coleg cu iubitorii de cultură de mai târziu. Când erau interzise anumite cărți de a fi citite și de a le avea în biblioteca personală, acești tineri sănătoși, de la țară, citeau tocmai cărțile interzise, fapt ce a dus la eliminarea lor din școală. Tot amarul acesta era împărtășit și de Marin Ioniță, Nicolae Labiș și alți tineri nonconformiști.

Oricum, bucuria tânărului Marin Ioniță avea să-i înflăcăreze sufletul său neastâmpărat, mai ales când, pentru prima oară, fiind încă pe băncile liceului, în anul 1953, a debutat cu talent în „Almanahul tinerilor scriitori”.

A urmat o perioadă de patru ani (1956-1960) când dinamicul Marin Ioniță a învins greul învățării în Facultatea de Filologie din cadrul Universității din București. Pe vremea aceea, cine reușea această performanță era, nu doar o apucătură de ambiție, ci mai ales, un efort intelectual de elită.

În perioada studenției și după aceea, colaborează cu dinamica știută la revistele: *Contemporanul*, *Luceafărul*, *România Literară*, *Viața Românească*, *Orizont*, *Argeș*, *Convorbiri Literare*, *Calende*, *Iașul literar*, *România Liberă* și multe altele.

O perioadă de timp fost profesor de mare elevație intelectuală, crescând generații întregi de elevi și eleve. Unii dintre ei, aducându-și aminte de minunatul dascăl, au evocat chipul distinsului cărturar, prozator și jurnalist, care a fost și rămâne, în persoana distinsului om de omenie, Marin Ioniță.

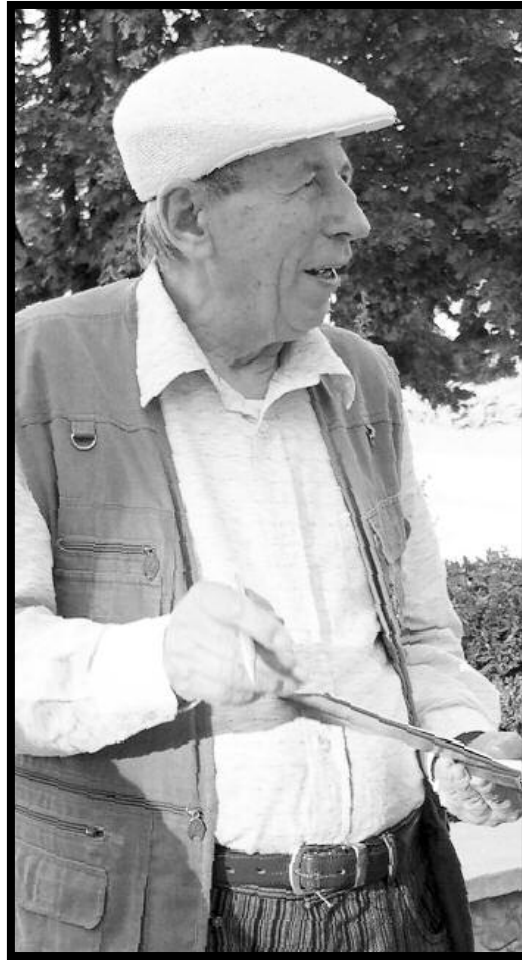
Permanent, într-o dinamică și efervescentă literară multiplă a fost și realizator TV al Antenei 1 Pitești, inițiatorul Cenaclului de Cultură Argeș și Președintele Asociației Arte, Artiști, Știință.

Putem afirma în deplină cunoștință, că adormitul întru Domnul, Marin Ioniță a fost cel mai longeviv scriitor de la Revista *Argeș*, colaborând statornic, în timpul tuturor seriilor gospodărite de Mihail Diaconescu, George Tomozei, Sergiu Nicolaescu, Jean Dumitrașcu și Augustin Dumitru Doman. Un adevărat palmares!

O bună perioadă de timp (aproximativ 1970-1980), a fost corespondent de Argeș la Ziarul *România Liberă*, după ce scriitorul și omul politic al vremii, Octavian Paler, a remarcat modul de lucru, plin de originalitate al scriitorului Marin Ioniță, pe care contemporanii săi îl considerau primul gazetar care a făcut gazetărie în stil occidental, fiind lăudat că scrie reportaje extraordinare. Contemporanii lui Marin Ioniță, cum ar fi Ghițescu Mihail, povestesc cu o bucurie de nedescris de rolul pe care l-a avut ca reporter în timpul lucrărilor de pe Transfăgărășan. Credem că, o publicare a tuturor reportajelor

din acea vreme ar fi o frescă unică a desfășurărilor campaniilor de asalt al munților. Iar așezarea în pagină și a imaginilor de epocă, ar fi o lucrare unică.

Tot atunci, când își făcea lucrarea de serviciu, a cunoscut pe Ioana din Corbeni, care îi va deveni soția sa iubită. Iar cei doi, un mire

de soare și o mireasă de munte, aveau să întrupeze pe Ion Ioniță, pruncul lor, crescut în lumină și miros de busuioac!

De aceea i s-a îngăduit să scrie liber și cum vrea dânsul și despre tot ce vrea, o îngăduință surprinzătoare în perioada anilor 1970-1980, când presa era cea mai oropsită și cu măiestrie gătită.

Așa cum se întâmplă, ca fiecare scriitor să-și înceapă drumul în literatură, debutul a început în viața de proaspăt scriitor a lui Marin Ioniță, cu volumul de nuvele: „Rădița”, în anul 1955! Mare biruință! Au trecut 63 de ani! Ce vremuri a avut de întâmpinat! Dar ce voință de diamant a putut să aibă ca să biruie.

Pe vremea aceea și până în 1989, aparițiile editoriale treceau printr-o cenzură necruțătoare. Scriitorul plin de „îndărătnicie literară” a biruit inerția. Mai mult, a luat și primii bănuți pe apariția volumului *Rădița*, bani cu care, ca om gospodar, a cumpărat părinților din Jugureni, o vacă! Nu era o glumă! O vacă născută în vatra natală din ostenele literare, după cum i se bucura inima întru povestirile sale micalite. Nu știm cât a primit pe carte și nici cât a costat vaca scriitorului din Jugureni.

Au urmat o avalanșă de apariții editoriale, cu titluri foarte serioase, dar, uneori și pline de haz, cum singuri veți auzi: *Sile Voiajorul*, *Cine știe mortul?*, *Un șlep în derivă*, *Soldatul cu soldați*, *Vatra de la Răscruce*, *Povestiri din Țara de cremene*, *Rugurile din zori*, *Bătrânul și Umbra*, *Capul lui Decebal*, *Detronarea Familiei Regale*, *Hotel Boccaccio*, *Os de domn*, *Amurgul Zeilor*, *Lacrima de ghiță*, *Hotel tranzit*, *Floarea Paștelui*, *Spioana cheală*, *Roata lumii: roman de buzunar*, *Pasărea cu clonțul de oțel*, *Colivia cu maimuțe*, *Kisseleff 10*, *Fabrica de Scriitori*, *Nu trageți în dinozauri*, *Intersecția lupului*, *Cuibul de năpârce*, *Dinozauri*.

După atâta zbucium, spaime, muncă fără odihnă și alte multe greutăți întâmpinate în

viață, inima înaripatului Marin Ioniță a început să nu mai asculte pe zvăpăiatul scriitor, care dorea să lucreze într-o viață ca în zece vieți! Zeci de ani a luptat contratimp!

Cu forțe din îndurarea lui Dumnezeu, scriitorul Marin Ioniță, confratele nostru de trudă literară, a scris și tipărit aproape într-o transă continuă, în ultimii zece ani, încât puțini dintre cititorii și iubitorii scrisului său, au mai putut ține ritmul cu el.

Nenumăratele volume care au apărut cu scriitura dinamicului literat, au fost primite cu mare bucurie, nu numai de cititori ci și de criticii literari de primă mână: „Proza se inspiră deseori din mediul atât de cunoscut al satului, personajele sale fiind puse în situații de cele mai multe ori neobișnuite, înscriindu-se în tradiția prozei de acest gen. Posedă o artă superioară de a portretiza, de a caracteriza prin naturalețea comportamentală a eroilor săi.

Abordează și tematica istorică, mitologică, precum și pe cea a mediului citadin. Înzezrat creator de proză pentru copii. Descrie ruralul, satul tradițional românesc, apropiindu-se, credem, de Zaharia Stancu sau Marin Preda”. (Victor Petrescu).

M-am bucurat atunci când am putut citi câteva lumini din portretul scriitorului Marin Ioniță: „I-am remarcat capacitatea de a se bucura. Se bucură de el însuși la fel cum se bucură de ceilalți. Sunt printre copiii pe care i-a învățat literatură, destui mult mai lenți, mai obosiți în reacții, copii gravi și riguroși, ocoliți de răs ca de o soartă bună. Lui Ioniță Marin îi place să încurajeze pe toate lumea ca să scrie. Încurajează ca un preot care împarte binecuvântări. În fond, Domnul e în toți și nu se știe niciodată de unde încolțește minunea. Mărturisesc că mi l-am însușit pe Marin Ioniță ca pe o experiență de viață. Mă gândesc la el ca la prietenul meu!”

Superbă și emoționantă mărturisire!

Că scriitura neodihnitului scriitor Marin Ioniță a fost dintotdeauna cu har, mărturisesc premiile primite și mai ales cele din 1959, al Uniunii Scriitorilor din România și cel al Revistei *Luceafărul* din 1964, vremuri când se aprecia valoarea și era o biruință să străbați căile încalcite.

Concret, subliniem câteva repere asupra vieții scriitorului Marin Ioniță:

1. Un om de soare, născut în dumbrăvi cu cânt de ciocârlii și amiros de iasomie!
2. Un luptător, cu mare curaj și nădejdi în bunătatea și binecuvântarea lui Dumnezeu!
3. Atitudine fermă și o nonșalanță copleșitoare în atitudine și expresie!
4. Cinste ireproșabilă și o sobrietate de cărturar nobil!
5. Modestie în port și rostire, presărate cu un umor dezinvolt și binefăcător!
6. Vizionar statornic. Efortul de a-și menține, cu orice preț, capacitatea de a se bucura, în orice situație ar fi fost.
7. Statornicia solidă până la ultima suflare, de a întreba și de a afla! Stări de spirit lăsate ca moștenire, fiului său, Ion M. Ioniță.

De câțeva vreme a scris o carte cu semnificații de bun înțeles: „Mireasa Neagră”, un fel de Testament al său! Cine citește va înțelege, pe deplin, că scriitorul Marin Ioniță ar încerca să păcălească moartea, așa cum încercă și eu de mai multă vreme. Ultimele apariții sunt ca o răsufletare pe pieptușul muntelui: *Drumul dinozaurului* și *Dincolo de tăcere!* Așa cum vom pași, la timpul convenit, fiecare dintre noi.

(continuare în p. 18)

+ CALINIC ARGEȘEANU

**După atâta
zbucium,
spaime,
muncă fără
odihnă și alte
multe greutăți
întâmpinate în
viață, inima
înaripatului
Marin Ioniță a
început să nu
mai asculte pe
zvăpăiatul
scriitor, care
dorea să
lucreze într-o
viață ca în
zece vieți! Zeci
de ani a luptat
contratimp!**

in memoriam

Ultima rugămintă

Deși avertizat de mai bine de o săptămână, nu mă simt pregătit să scriu despre moartea lui Marin. A scriitorului Marin Ioniță. Și a pedagogului. Și a cetățeanului care a fost pentru Pitești, pentru județul Argeș, pentru țara asta a noastră pe care a îndrăgit-o. Torențial. Și a părintelui Marin Ioniță care a dat țării ăștea un jurnalist de mare calibru. Pe Ion M. Ioniță.

Mi-a fost sincer prieten apropiat, chiar dacă eu eram un mânz, iar el un cal de rasă, cum glumeam împreună cu Tomiță Biolan, când ne preumblam prin Trivale. Ori pe la margini de mare, împreună cu domnița sa, Ioana. Mi-a fost sincer apropiat, iar prima scenă care-mi vine în minte este de acum douăzeci și ceva de ani. M-am pomenit cu el la redacție, într-o dimineață, sub pretextul că vrea să-mi ceară un sfat. Trebuia să plece la București, la un spital, să facă o operație de inimă. Să meargă sau să nu meargă? A venit la mine cu gândul că suntem prieteni buni, de suflet, iar dacă avea să se întâmple ceva să am eu grijă de numele său și de cărțile pe care le-a scris. Nu multe, ci foarte multe, am făcut eu o socoteală. Peste 50! Iar aici, cultura română, dar mai ales cea argeșeană, îi rămâne datoare lui Marin Ioniță cu oferirea unui loc de prim rang. Așa cum și l-a dorit, dar n-a spus-o niciodată. Poate doar aluziv, prin intermediul eroilor săi care - și ei, ca și el - au fost soldați ca toți soldații, voiajori, scriitori, pricaci, lupi, dinozauri, candidați la mâna miresei în negru, visători cu o imaginație de excepție.

Părea atunci să fie ultima lui rugămintă, dar cel puțin mie mi-a probat că nici vorbă să fie cea din urmă, că este un luptător. Cu forță interioară de invidiat, bătaia cu viața începută pe șantierele hidrocentralei de pe Argeș, ca jurnalist de foaie volantă, a fost continuată la "Fabrica de scriitori" din Capitală, la "România Liberă", unde l-a cucerit pe Octavian Paler cu eseul "Culegem mere", la catedra de liceu predând tinere generații pe Victor Hugo și William Shakespeare, la Teatrul "Al. Davila", ca dramaturg insolit, la televiziuni locale, ca realizator pătimaș de emisiuni, la cenele literare, la Revista "Argeș" și mai peste tot unde l-a împins simțul său civic neostoit. Cu ce s-a ales? Cu o moarte, cum se întâmplă cu noi toți, fără excepție. Dar acum, când, vrem, nu vrem, facem bilanțul, frisonați de regretul că Marin Ioniță nu mai este, remarcăm, fără puțință de tăgadă, că n-a făcut degeaba umbră pământului, că nu este doar un scriitor important, că a venit din Dâmbovița la Argeș cu oameni din stirpea lui Stroie și Badea, că cel puțin aici nu sunt mulți care să-i stea în față pe ogorul scrisului. Sigur, n-a fost prețuit și răsplătit pe măsura talentului său, a avut puține satisfacții și demnități, cum ar fi cele de membru al USR și Cetățean de onoare al urbei și al județului, acolo niște diplome care se dau acum cu duiumul. De umilințe a avut în schimb parte ca noi toți. Deși a trăit cu febrilitate viața până-n ceasul din urmă, cu un metabolism intelectual care n-a cunoscut odihna.

A scris, a programat întâlniri cu cititorii, a făcut proiecte în continuare de pe patul spitalului, când nu mai putea umbla, să peripatetizăm prin Trivale, ori pe dealurile Verneștiului, mă ruga să-i "iau și ochii lui cu mine". Că vorba doctorului Tiberiu Stănescu, culeasă din popor: "Nu-mi lua, Doamne, umbletul, până nu-mi iei sufletul".

Luni seara (7 mai) s-a îndurat Domnul și i-a luat sufletul, dar ne-a lăsat nouă moștenire agoniseala lui de cărturar care a iubit cărțile atât de mult că nu i-au ajuns cele scrise de Sadoveanu ori Marin Preda, drept care s-a apucat să scrie și el ca să îmbogățească zestrea de literatură românească. Cu siguranță a îmbogățit-o, iar eu nu fac altceva acum decât să transmit rugămintea lui din urmă: să avem grijă de numele lui și de cărțile lui. Noi și cei care vin după noi. Poate astfel o să-l percepem pe Marin Ioniță la adevărata lui valoare. Cei care nu l-au perceput ca atare, desigur, cu identitatea lui spirituală. De anvergură națională!

MIHAI GOLESCU

Redacția revistei Argeș, 2002

Domnul Ioniță cel nemuritor

Dacă ești piteștean, n-ai cum să nu-l știi pe Domnul Ioniță; cu nelipsita-i șapcă și vesta cu multe buzunare, bonom, mereu cu zâmbetul pe buze și câteva cărți în mână, alături de confrăți sau înconjurat de adolescenți, pe centru sau în pădurea Trivale. Cu-o voce plină, seducător-declamantă, inconfundabilă, cu un discurs ce sporea constant auditoriul în spațiile deschise.

Se răsfața când îi spuneam *patriarhul literelor argeșene*; se răsfața când, la ultimele sale aniversări, ne ura să ne întâlnim sănătoși peste 20 de ani... Domnul Ioniță, omul care trăia fiecare zi, de mai bine de 28 de ani, ca pe ultima. A fost cel mai longeviv redactor al Revistei *Argeș*, și în seria veche, și în cea nouă, când, din 2001 încoace, n-a lipsit din redacție decât vreo două luni, tot din răsfaț.

Etern iubitor al frumosului, fascinat de natură, vedea măreția lucrurilor mici și le pune sub lupă în ochii celorlalți. Domnul Ioniță, entuziast admirator al tinerilor, înconjurat mereu de ei, protector precum o cloșcă cu puii săi, care vedea scipiri de talent și își spirjinea necondiționat discipolii, veghindu-le drumul.

Scria cu generozitate despre toți, citea cărțile pe care le primea, găsea o vorbă pentru fiecare autor; a fost amfitrionul multor lansări de carte, lăuda ce-i plăcea și tăcea ce-i displăcea - *Nu zici la nuntă că mireasa e urâtă!* Domnul Ioniță.

Acum s-a mutat la Schit, în Trivale; n-o să ne mai întâlnim pe cărările pădurii, doar are acolo un loc al lui. Domnul Ioniță, omul pe care, până mai ieri, îl credeam nemuritor.

SIMONA FUSARU

Marin Ioniță la cele veșnice

A fost un dascăl desăvârșit - pentru a fi oameni întregi, le-a insuflat elevilor săi dragostea pentru oameni, cuvânt, cultură, artă și libertate. A fost un scriitor care a îmbogățit patrimoniul literar românesc, deși critica nu l-a răsfațat. Gazetarul Marin Ioniță a fost imbatabil și coborâtor din modelele gazetăriei interbelice. A fost un apropiat al tinerilor condeieri care au bătuit ceneclurile din Pitești, înainte de 1989 - pe mulți i-a girat și apărat de critica ingrată a elementelor proletcultiste. După acest an, a înființat o pepinieră de tinere talente, le-a cultivat și unele chiar au confirmat. Mai jos, postez două fragmente din proza celui plecat, în care, deși „vorbește” despre moarte, de fapt mărturisește cât a iubit viața pământeană:

„Am iubit o țigancă de cort. O studentă din Mongolia. O colegă arabă. O negresă africană, pe o plajă de turiști. Alte femei din seminițele deșerturilor arse de soare... Dar

niciuna atât de neagră... Neagră ca de tuci, ca de smoală, ca de cărbune, ca de tăciune, ca de funingine, neagră ca negrul-de-fum... *Mireasa mea pe vecie*”. (fragment din povestea "Mireasa neagră").

„Caut motive. M-aș agăța de orice ca să nu alunec în golul fără fund... Să nu ajung o zdreanță roasă de molii. Să nu curgă pielea și mușchii de pe mine. Să nu-mi zdrăngăne scheletul în auz... Să nu trec prin infernul de pe pământ... De oglindă, de o grindă, de o cracă, de un gard. De o amintire, de un gând, de o speranță, de o amintire... De un zvon, de o poveste, de un cântec, de un sfânt zugrăvit. De o turlă de catedrală gotică. De o boltă de moschee. De un nor călător. De o pală de vânt. De un jurământ rostit, nerostit. De o ușă fără cheie. De un sân de femeie. De cer, de soare. „și de lună, și de stele, și de chipul dragei mele”.

AUREL SIBICEANU

Un prieten al tinerilor

Din păcate, nu l-am cunoscut pe scriitorul Marin Ioniță ca profesor. Nu l-am cunoscut nici ca mentor în ceneclul literar *Sind junior* pe care Domnia sa îl coordona. L-am cunoscut ca prieten, în momentul în care am început să scriu. Un prieten bun care m-a încurajat să scriu. Care m-a dat exemplul ca vocea tinerei generații tocmai datorită vârstei fragede pe care o aveam. Scriitorul Marin Ioniță a fost un mare susținător atât al meu, cât și al tinerilor scriitori, călăuzindu-ne pe treptele cunoașterii de sine. Îi sunt recunoscătoare pentru toate sfaturile primite și pentru zâmbetul care m-a asigurat de fiecare dată ca drumul cuvintelor este și drumul meu. Vă mulțumesc, domnule profesor!

ANIA DANA CAZAN

Începutul girat de dl. Profesor

Mă uitam îngrozit la teancul acela de cărți și nu-mi venea să cred că eu sunt autorul lor. Îmi transpiraseră palmele și mă simțeam mic în sala în care urma să aibă loc evenimentul pe care eu îl organizasem. Mai fusesem prezent în public și cu alte ocazii, dar acum era pentru prima oară când o făceam ca... scriitor.

Ușa s-a deschis. Au început să intre unul câte unul cei pe care eu îi invitaseam. De ce să fiu speriat?... Dar de ce nu las totul baltă?...

Domnul profesor Marin Ioniță... M-a luat cu amețea. Dacă?... Voiam să fug în altă parte...

-Bravo, mă, Cazane!... Ai făcut treabă bună! - Îmi spuse cu vocea lui tunătoare, apăsând pe fiecare cuvânt parcă dorind să-i dea o și mai mare importanță.

Ăsta a fost începutul.

Am avut noroc, maestre!...

GABRIEL CAZAN

Premiile revistei Argeș, 2004

PREMIILE REVISTEI DE CULTURA ARGES 19 22 mai 2004 ZILELE MUNICIPIULUI PITESTI

Proza sudică

Aflu că a murit Marin Ioniță. Dumnezeu să-l odihnească! Este un scriitor remarcabil, cu o precizie a frazei și cu o forță de evocare pe care, din păcate, nu pare să le fi descoperit nici cititorii obișnuiți, atâtia câți mai sunt, și nici, sau cu atât mai puțin, cititorii profesioniști, criticii și comentarii literari. Proza și memorialistica sa constituie o literatură de cea mai bună calitate, o literatură sudică, mult mai apropiată de cea reflexivă și etică a lui Marin Preda și mai puțin, sau chiar deloc, de cea mitico-poematică a lui Stancu, Neagu sau Bănulescu. Dumnezeu să-i lumineze în eternitate calea de dincolo!

PAVEL ȘUȘARĂ

Dacă treci râul Selenei...

Nimeni nu poate exprima în cuvinte gândul care te încearcă la marea despărțire. Poate numai poezii... treci râul Selenei cu Eminescu sau pornești în Marea Trecere cu Lucian Blaga.

Mi se cere să-mi aștern pe hârtie gândurile acestea la despărțirea pământescă de Marin Ioniță... eram în interiorul cu Sfinți ce zâmbeau blând al Schitului Trivale și vocea Episcopului cărturar se înalță ca într-un templu, risipind în sufletele noastre iubire pentru cel care pleca. Eram pe un mal al râului, alături de Mihai Ghițescu, Vasile Ghițescu, Jean Dumitrașcu, Mihai Golescu, Denisa Popescu, Allora Albulescu, Simona Fusaru, Constantin Craifaleanu, ucenicii vrăjitori care-și conduceau Maestrul cu lacrimi lucind ca stelele în ochii lor de copii, eram alături de soția, nora și fiul lui Marin Ioniță, și pe celălalt mal îl așteptau Ludmila Ghițescu, Miron Cordun, Otilia Nicolescu, Sergiu Nicolaescu, Ion Popa Argeșeanul, Octav Părvulescu, și alți mulți prieteni, fiindcă pe acest om și scriitor l-a caracterizat în primul rând sentimentul prieteniei.

Îl văd la prima mea lectură publică în cadrul cenaclului Liviu Rebreanu, după ce m-au forfecat bine vocile autorizate ale vremii, îl văd zâmbindu-mi pe treptele Palatului Culturii: Să nu te întristezi, tu scrii frumos, străduiește-te din ce în ce mai mult.

Îl văd, îl văd cu noi la evenimentele culturale, cu zâmbet blând și cu măsură în toate. De aceea suntem atât de mulți acum la Schitul Trivale. Pentru că el ne-a iubit pe toți. Bat clopotele, plâng ucenicii vrăjitori, plâng și eu în tăcere, înfloresc trandafirii lui mai în jurul Bisericii.

Corpul omenesc este clădit din lut și apă, iar viața – din flacăra și aer, spunea magicianul doctor filosof Paracelsus acum o jumătate de mileniu. Nimic din ceea ce este în natură nu lipsește din om. Și adevărata fericire constă în integrarea conștientă în armonia universală. Cred că Marin Ioniță găsisese această fericire din care ne dăruia și nouă, la fiecare întâlnire.

Bat clopotele... dacă treci râul Selenei... zâmbetul lui Marin Ioniță, omenia lui. Dacă mă gândesc bine, a fost haina de preț pe care a purtat-o în viață, omenia.

MARIA MONA VALCEANU

Am rămas fără profesor...

Am rămas fără profesor...

Am rămas fără omul la care m-am raportat aproape tot timpul...

Am rămas fără râsul său din tot sufletul, am rămas fără forța și siguranța lui...

Am rămas fără Marin Ioniță.

Am rămas...

LUMINIȚA BORTA

Marin Ioniță despre Școala de Literatură

După mai bine de o jumătate de secol de la înființarea Școlii de Literatură și Critică Literară "Mihail (!) Eminescu" apare prima carte memorialistică despre *Fabrica de scriitori*, semnată de unul dintre "studenții" de odinioară, Marin Ioniță. Prozatorul piteștean a ajuns în Palatul din str. Kiseleff nr. 10 în prima serie din 1950, plecând dintr-un cenaclu din Găești, dar urmează efectiv cursurile Școlii abia din 1952, fiind încorporat imediat după ce trecuse "examenul" dosarelor. Interesant este că ultima dată va fi propus de Asociația scriitorilor din Timișoara (drept "cel mai bun prozator din zonă"), împreună cu poetul Anghel Dumbrăveanu care nu va reuși să treacă proba de admitere. Au urmat doi ani de glorie, notează memorialistul cu un rictus ironic: "O glorie de polei și sclipici mărunți, efemeră și derizorie. Care a ars ca un foc de paie cu cenușa spulberată în vânt. Ce a mai rămas din prozatorul socotit cel mai talentat din serie?"

Kiseleff 10. Fabrica de scriitori – volum apărut în două ediții; ediția princeps, 2003 - se dovedește "o carte născută din îndemn", cum recunoaște autorul în *Argument*, decizându-se de postura cronicarului: "Nu sunt cronicarul Școlii de literatură de pe Șoseaua Kiseleff, nici măcar pentru cei doi ani cât am fost studentul ei. Nu sunt nici istoricul care să cerceteze întâmplările din acel loc și acel timp. Nu sunt decât un ins care își povestește amintirile." Dar criteriul de la care își propune să nu se abată este unul cronicăresc: criteriul adevărului ("acel adevăr pentru mine mai curat decât toate"). Sinceritatea netrucată ar fi atul acestor amintiri de senectute, deși autorul mai schimbă, precaut, numele unor personaje, cum e cazul directorului politic al școlii (denumit Coajă "ca să nu ajung în Justiție"). O precauție inutilă, de altfel, fiindcă semnătura de pe legitimația reprodușă în facsimil divulgă numele acestui Hoajă. În noul context politic, Marin Ioniță, un ziarist de carieră înainte de 1989, poate să sancționeze fără rezerve fenomenul de spălare a creierelor din cadrul absurdei școli: "Bine hrăniți, ținuți închiși și îndopați cu ideologie. Cinci mese pe zi, ziduri masive de cărămidă de trei metri, supraînălțate cu încă un gard de sârmă ghimpată, paznicul mutat de la poartă chiar la ușa clădirii, biletul de voie, care se obținea foarte greu, ore de studiu obligatoriu, sub supraveghere, bibliografie imensă, controlată prin cantitatea conspectelor, ieșirea în oraș, la spectacole, în grup, pe tabel și cu însoțitor: studenții Școlii de literatură și critică literară din palatul de pe Șoseaua Kiseleff, nr. 10"

NICOLAE OPREA

Reconstituind atmosfera școlii dogmatice, Marin Ioniță excelează în portretizarea, hașurată afectiv, a colegilor apropiați, Florin Mugur, Gheorghe Tomozei, Lucian Raicu sau Nicolae Stoian. Memorabile sunt secvențele concentrate în jurul existenței tumultuoase a lui Nicolae Labiș și a morții sale premature., în cazul căruia memorialistul subliniază, îndreptățit, dubla rată: opera fundamentală și iubirea: "Amândouă esențiale pentru destinul său de poet și pentru soarta de om (...) Eu, unul, pot depune mărturie că în timpul celor doi ani petrecuți la Școala de literatură iubirile lui cele frumoase au fost puține, palide, trecătoare și aproape fără ecou în creația sa literară". Dar același atent "ins care își povestește amintirile" eșuează sau, oricum, exagerează fără măsură atunci când se aventurează în sfera judecăților de valoare despre opera colegilor; ca, de pildă, Ion Gheorghe: "De unde se vede că încă de pe atunci pusese la germinat în suflet și în minte operele lui fundamentale și, îndrăznesc să spun, cu adevărat monumentale (...) Îl am lângă mine pe unul dintre cei mai mari poeți români din a doua jumătate a secolului trecut".

Cu titlul inițial *Ferma de scriitori*, la fel de expresiv, *Kiseleff 10. Fabrica de scriitori* este în fond o carte onestă de confesiuni credibile și incredibile (mai ales, în cazul dialogurilor reproduce din memorie). Uneori, autorul amintirilor devine memorialist prin procură, apelând nereticent la spusele altora ("Mi s-a spus că..."), fără a leza cu totul veridicitatea întâmplărilor. În egală măsură, el devine personaj veridic, depănându-și amintirile cu caracter strict autobiografic: iubirile, ratările, evenimentele tragice, meandrele destinului. Poziția lui în cadrul generației este fixată cu amărăciune și ușoară autoironie: "Nu fac pledoarie pentru această generație sau constelație pentru că aș face parte din ea. Cu mai multă voință, cu mai mult noroc, puteam să fiu și eu acolo. Nu sunt. Am scris, am publicat cărți. O sumedenie de cărți. Bune, rele, nu am de unde ști. A fost prea târziu. Trecuseră toate trenurile. Nici un critic literar nu-și mai aruncă privirea asupra ultimelor mele volume. Și nici nu are cum. Tipărite pe plan local, ele au rămas între granițele orașului în care locuiesc." Evocarea apare, însă, epurată de efuziuni melodramatice, întrucât autorul știe să-și strunească îndeobște coarda sentimentală, chiar dacă nu-i reprimă totdeauna patetismul: "Doamne, cât sunt de singur când ei nu mai sunt decât amintiri".

in memoriam

Mai 2018

Lansare de carte: Dinozauri

Marin Ioniță a plecat, după ani de încrâncenare împotriva morții pământești. Plecarea din trup n-are, însă, nicio însemnătate, pentru că sufletele noastre au fost atât de apropiate în vremea fericită, încât acel ceva, greu de numit, greu de înțeles, dar nu mai puțin real și adevărat, a trecut din mine în el și din el în mine și așa va fi până când eu însămi voi părăsi corpul din lumea aceasta.

D.P.

Marin Ioniță, de la viață frenetică, la operă mai mult decât diversă

Marin Ioniță, de necrezut, tocmai s-a retras din viața aceasta la Mănăstirea din pădurea Trivale. Dar, trebuie să remarcăm faptul că are o (biblio)biografie foarte bogată. A fost coleg bun cu Nicolae Labiș la Școala de literatură, *Fabrica de scriitori de pe Kiseleff 10*, cum cu autoironie o numește în cartea sa cea mai faimoasă, apărută în deja trei sau patru ediții. A fost eliminat de acolo, lucru remarcabil având în vedere ce alți scriitori mari au fost exmatriculați: Radu Cosașu, Fănuș Neagu, Gheorghe Grigurcu... A fost șef de gazetă de șantier hidroenergetic la Corbeni (!), a fost profesor, a fost redactor sau colaborator la revista „Argeș” cam în toate seriile (Mihail Diaconescu, Gheorghe Tomozei, Sergiu I. Nicolaescu, inclusiv în seriile Jean Dumitrașcu și seria de după 2008). A făcut presă înainte și după 1989 la „România liberă”, ca reporter frenetic, descoperit în această postură de regretatul Octavian Paler. A fost profesor, dar și mentor, șef de cenaclu de adolescenți. A păstrorit poetese tinere, dar și mai coapte. Apoi, a publicat cărți de reportaje, dar și de proză scurtă, dar și texte la granița subțire ca un fir de păr dintre jurnalism și proză. Sigur că din zecile de volume, se remarcă în primul rând romanele numeroase, dar nu trebuie să ne oprim exclusiv la acestea. A polemizat vioi cam cu toți scriitorii argeșeni, nici subsemnatul n-a scăpat integral nescărmănat, lucru pe care-l iau ca pe o favoare, ca pe un privilegiu; nu contează dacă avea sau nu dreptate totdeauna, contează că era combativ cu orice preț. Marin Ioniță era realizator de emisiuni culturale la televiziuni locale. Era – peste toate – cetățean de onoare al Piteștiului. Că scria proză scurtă, roman, articol de ziar, reportaj, ba chiar piese de teatru (publicate și totodată jucate la Teatrul „Alexandru Davila”), Marin Ioniță cel originar țăran din Dâmbovița era un frenetic: viața și cultura, pildele din viață și trimiterile livrești curgeau râuri de cerneală pentru a creiona o lume nu bună, nu rea, dar voluptuoasă/vâscoasă/savuroasă în bogăția ei narativă. A scris portrete de scriitori, de artiști, de oameni de afaceri, portrete spumoase pe care le-a strâns harnic în volume. Omul era voios mereu și conviv bonom fără să meargă la restaurant și fără să bea alcool, avea umor, replică spontană, ceea ce sună a performanță umană.

A avut experiență de viață cât pentru zece oameni la un loc. A fost, printre altele: agent agricol comunal, lucrător în fermă, ofițer, învățător, profesor de școală elementară și de liceu, mai târziu în învățământul superior la Universitatea de Stat din Pitești, director de cămin cultural, de club muncitoresc, de bibliotecă raională, ziarist, realizator de emisiuni tv. Locuri de

muncă: Gherăseni, județul Buzău, Hanul lui Pală, Croitori, Miulești, Mătăsaru, Găesti, Berindești, Corbeni, Pitești, Oradea, Timișoara, Ploiești, București. Se autocaracterizează cu onestitate: „În aprecierea mea, am fost un profesor de mare succes, un ziarist bun și un scriitor cu operă modestă”.

Romancierul din ultimele două-trei decenii este de remarcat. A publicat în 2007 romanul cu subiect biblic *Cuibul de năpârci*. Personajele sunt Salomeea, Irod, Sfântul Ioan Botezătorul, Mântuitorul... Și totuși, romanul nu este unul pios-creștin, ci mai mult decât îndrăzneț. Aproape un fel de *Codul lui Da Vinci*.

Tot cam în aceeași perioadă a mai publicat un alt roman erotic, profund erotic: *Dinozaură*, din ciclul românesc *Nu trageți în dinozauri*, cu trimiteri vag parșive la o femeie politică nu suficient de faimoasă pe cât este acum. Scriam atunci, în cronică dedicată cărții: „La 80 de ani, Marin Ioniță scrie o proză de-o apăsată senzualitate și o face cu vădită plăcere, cu har de povestitor, fără pudori, fără opreliști de natură ideologică sau chiar morală, nu rareori trimitând cu gândul la marchizul de Sade, împingând la extrem experiența femeii cu personalitate atât de puternică și totuși lipsită de identitate...” Deprins cu scrisul zilnic de peste 60 de ani, Marin Ioniță surprinde prin faptul că încă evoluează la vârsta sa, crește de la carte la carte. În ultima vreme, în proza de lună de lună din „Argeș” se arată preocupat de textualism și postmodernism. Nu vrea să rămână străin de nicio tehnică narativă, de nimic ce ține de epic. I-ar mai rămâne să se dedice fracturismului. Construcțiile epice ale romanelor nu se repetă de la un titlu la altul. Mereu găsește ceva nou. Unul este scris ca un scenariu cinematografic, altul ca o suită de povestiri, altul din mici romane.

Într-un roman care se citește pe nerăsuflăte – *Intersecția lupului* – dăm de o găselniță de excepție: în toată cartea, naratorul așteaptă să poată traversa strada prin pânza de mașini de la amiază și, neputând, face din (non)„eveniment” un bun prilej de a trece în revistă fapte și personaje (reale sau real-fictive, cititorul urmând să le identifice, Marin Ioniță scriind nu o dată cu cheie).

Titluri de cărți, alte titluri din Marin Ioniță: *Un șlep în derivă*, *Bătrânul și umbra*, *Hotel Boccaccio*, *Spioana cheală*, *Hotel Tranzit*, *Turnul Babel*, *Roata lumii*, *Romane de buzunar*, *Pasărea cu clonțul de oțel*, *Colivia cu maimuțe*, și încă și altele și altele. Scriitori, critici și cititori deopotrivă nu puteau ei citi cât scria an de an Marin Ioniță, senior al culturii argeșene.

DUMITRU AUGUSTIN DOMAN

Marin Ioniță, omul – eveniment

Marin Ioniță a fost, pentru generațiile de aspiranți la blazonul de scriitor – câțiva dintre acești aspiranți chiar îl merită și l-au dobândit – omul chemat să-i „trezească” și să-i așeze pe drumul lor. Îi plăcea să iscodească, să tulbure apele tineretii îmbătate de ea însăși, promițându-i că poate atinge cu pasul tărâmul făgăduinței. Îi datorez acel miez de încredere, fără de care, astăzi, poate că aș fi evoluat diferit. Cu Marin Ioniță alături, te simțea ocrotit, se bătea pentru tine cu lumea, făcea totul ca să te convingă de faptul că merită să încerci.

Marin Ioniță era, în altă ordine de idei, un eveniment în sine. Acolo unde apărea, știa să imprime timpului ritmul lui. Lansare de carte, lectură publică, vernisaj, ședință de redacție sau de cenaclu – orice ar fi gândit sau plănuțit intra într-un tipar de sărbătoare.

Marin Ioniță a plecat, după ani de încrâncenare împotriva morții pământești. Plecarea din trup n-are, însă, nicio însemnătate, pentru că sufletele noastre au fost atât de apropiate în vremea fericită, încât acel ceva, greu de numit, greu de înțeles, dar nu mai puțin real și adevărat, a trecut din mine în el și din el în mine și așa va fi până când eu însămi voi părăsi corpul din lumea aceasta.

DENISA POPESCU,
poetă

Scriitorul Marin Ioniță – veșnicie în dumbrava din Trivale

(urmăre din p. 15)

Am avut bucuria să convorbim de mai multe ori. Mă numea confratele său, cu o mare bucurie și veselie neascunsă. Înainte de a merge la operație, m-a sunat din nou la telefon. Am vorbit și despre „Mireasa Neagră”, despre singura și marea trecere! Din toial rostirii am înțeles, că nu pleacă, ci vine!

Mărturisirea o mare nădejde în Dumnezeu, cu un realism desprins din Viața Sfinților și a

Ingerilor. Îl aud ferm:

- Sunt gata de plecare, Preasfințite! Atâta a fost! Slavă lui Dumnezeu pentru bunătatea Lui! Rugați-vă pentru mine!

Era împăcat cu Dumnezeu, cu oamenii și cu sine!

Desigur, va trebui alcătuită o integrală a Scriitorului Marin Ioniță, cu toate scrierile sale din cele șapte decenii de viață cărturărească.

De acum înainte, trupul său ostenit de atâta lucrare, se va odihni la lumina Crucii lui Hristos, din dumbrava mănăstirii Trivale, unde soția sa, Ioana, din Corbenii Argeșului, pruncul său unic, Ion Ioniță, precum și cei care l-au iubit și prețuit, vor veni să se bucure în rugăciune de sfântă comuniune, în văzduhul iubirii lui Dumnezeu!

Iar sufletul lui Marin, va zâmbi în culori de curcubeu întrebând!

